

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

doc. Ing. Jarmila Šebestová, Ph.D.
Slezská univerzita v Opavě
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné
Katedra podnikové ekonomiky a managementu
Univerzitní nám. 1934/3, 733 40 Karviná

OPONENTNÍ POSUDEK HABILITAČNÍ PRÁCE

Ing. Petry Taušl Procházkové, Ph.D.

na téma:

“SPECIFIKA SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ V KONTEXTU ČESKÉHO PROSTŘEDÍ”

Předložená habilitační práce je předkládána formou písemné práce, která přináší nové poznatky, což je v souladu s § 72, odst. 3, písm. a), zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách v platném znění.

Habilitační práce se konkrétně skládá z jedenácti na sebe navazujících kapitol, kdy každá z nich obsahuje dílčí shrnutí. Práce je doplněna anglickým a českým resumé, seznamy tabulek, obrázků, zkratk a dále obsahuje devět příloh, označených písmeny A až CH, které doplňují práci z hlediska způsobu získávání primárních údajů, tak i tvorbu adresáře validních sociálních podniků.

1

HODNOCENÍ AKTUÁLNOSTI ZVOLENÉHO TÉMATU DLE SOUDOBÝCH VĚDECKÝCH POZNATKŮ

Autorka pro svou práci zvolila téma sociálního podnikání, které sice v evropském resp. světovém kontextu je již zavedenou oblastí zkoumání, s delší tradicí a jasným vymezením, avšak v českém resp. středoevropském kontextu je vnímání sociálního podnikání velmi odlišné a do obecně uváděných definic z dostupné odborné literatury bohužel nezapadá, tím autorka odhaluje „mezeru“, která ve vědeckém zkoumání na české scéně existuje a vyvolává mnoho nejasností. ***Z tohoto důvodu vidím a posuzuji vybrané téma za velmi aktuální a vhodné.***

POSOUZENÍ SPLNĚNÍ VYTÝČENÝCH CÍLŮ

Autorka práce vymezuje jako hlavní cíl své práce diskusi nad klíčovými aspekty sociálního podnikání ve dvou rovinách – teoretické a empirické. Tento cíl je logicky členěn do dílčích (kap. 1) čímž zohledňuje logickou strukturu předložené práce, jimiž je hlavní cíl podpořen. Cíl práce byl, dle mého názoru, zvolen trochu obecněji, než jak je pak podrobně a důkladně zkoumán. Taktéž autorka mohla, díky poněkud rozsáhlejší struktuře podcílů, využít jejich grafického znázornění.

Avšak na základě výsledků výzkumu, provedených rešerší literatury ***se autorce podařilo analyzovat a popsat specifika sociálního podnikání v ČR a tím naplnit stanovený hlavní cíl práce*** (např. navrhované ukazatele přínosu s. 200, přínosy práce, s. 209).

METODY A ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Samotná práce působí vyváženě, lze ji metodicky rozdělit do tří částí, kdy v první části je definován cíl, metodika a výzkumný model (kapitoly 1 až 3), který empirickou část práce rozděluje na tři stěžejní témata, a to na a) zjišťování obecného povědomí o sociálních podnicích; b) zjišťování charakteristik o sociálních podnicích v ČR a c) autorčin přínos ve zjišťování přínosu sociálních podniků v ČR.

Ve druhé části je zpracován koncept sociálního podnikání, jeho vnímání. Tato část (kapitoly 4 až 5) tvoří teoretické ukotvení práce, je doplněna třemi výzkumnými otázkami (viz jejich seznam na s. 25), které jsou pak doplněny specifickými výzkumnými otázkami. Autorka nejprve vychází z konceptu sociální ekonomiky, kterou ukotvuje postavení a potřebnost zabývat se sociálními podniky, na základě triple bottom line principu (s. 36), jsou popsány i další koncepty, které se v odborné literatuře vyskytují. V navazující páté kapitole jsou osvětleny pojmy ze sociálního podnikání a pojmy s nimi související např. udržitelnost, sociální inovace, CSR koncept, je zde provedeno srovnání podnikatele v obecném smyslu a podnikatele sociálního (s.53). **V této kapitole nelze opomenout autorčino vlastní zpřesnění definice sociálního podniku autorkou, která je pak využita ve vlastním výzkumu (s. 73).**

Třetí část práce (kapitoly 6 až 11) je možno nazvat tvůrčí částí, kdy autorka prezentuje stěžejní výsledky svého dlouhodobého zkoumání sociálních podniků a závěrů své habilitační práce. Autorka využila různých strategií triangulace metod a sběru dat (sběr dat u sociálních podniků a expertů), aby dosáhla vyšší validity výsledků svého zkoumání, **což považuji za velmi vhodný přístup řešení výzkumného problému, který si autorka stanovila. Rovněž prokázala dobrou orientaci v problematice, což prokázala zpracováním bibliografické rešerše (s. 101-106) a prací s velkým počtem zdrojů, zejména cizojazyčnými (celkem 241 zdrojů).** Zkoumání skutečného přínosu sociálních podniků považuji za relevantní téma, ať již z hlediska náročnosti vyjádření sociálního či komunitního prospěchu, tak i z hlediska dodání zpětné vazby podporovatelům těchto subjektů (zda jejich podpora prokázala nějaký užitek). Autorka vyjmenovává možné způsoby měření, kriticky analyzuje jednotlivé možnosti, zejména hojně diskutovaný přístup SROI či multiplikátor LM3. Sama pak, díky právě specifickým sociálních podniků v ČR a jejich fungování, navrhuje alternativní způsob měření v podkapitole 6.3. Zde je nutno podotknout, že vhodně ukazuje na zásadní problém, který se v českých podmínkách vyskytuje, a to, že hodnocení je prováděno povětšinou pro externího uživatele, ne primárně pro podnik samotný. Za touto kapitolou následuje obsáhlá bibliografická rešerše, kde autorka rozdělila jednotlivé směry bádání sociálních podniků do sedmi klastrů (s. 107). Dle mého názoru mohla být kapitola zařazena před problematiku měření a multiplikátorů, poněvadž se trochu svým způsobem vrací ke kapitole 4 a 5, což dokládá i shrnutí kapitoly, které poukazuje na problematiku měření a zaměření autorů. Pak by současná kapitola 6 lépe navazovala na empirickou část autorky.

Počínaje kapitolou 8 autorka seznamuje s výsledky svého šetření, používá výzkumných otázek, které jsou vhodně definovány, testovány. Kapitola 9 porovnává jak vlastní šetření autorky, tak výsledky provedené platformou P3 v oblasti sociálního podnikání. **Nedílným přínosem je autorčin adresář podniků, se kterými pracovala a které zmapovala v ČR (podkapitola 9.3; příloha CH).** Zajímavou částí je rovněž provedení studie Delphi metodou v kapitole 10, která dokresluje současný stav problematiky a šetření autorky tak získává další rozměr. V průběhu prezentace výsledků jsou tabulky a grafy přehledně zpracovány a okomentovány.

PŮVODNÍ ŘEŠENÍ OBSAŽENÁ V PRÁCI

Originální řešení a vlastní přínos můžeme nalézt nejen v rámci návrhu vlastní definice sociálních podniků, kterou se autorka snaží odstranit vágnost a nejednoznačnost dosavadních definic (s. 73), dále pak vlastní návrh postupu měření přínosu pomocí input/output analýzy v podkapitole 6.3. Samotné měření a postup je prezentován autorkou v kapitole 11, který je i vyhodnocen a modifikován.

Dílčí výsledky a řešení nalézáme v dalších podkapitolách habilitační práce, která tato tvrzení podporují.

HODNOCENÍ FORMÁLNÍ ÚROVNĚ PRÁCE

Formální úprava práce je na velmi dobré úrovni, ojediněle vyskytující se překlepy nenarušují porozumění textu. Formální náležitosti (citace, popisy tabulek, grafů apod.) naplňují základní pravidla na zpracovávání tohoto typu prací.

ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ PRÁCE

Celkově práci hodnotím pozitivně, je na ní vidět prolnutí teoretické báze s empirickým ověřením autorkou, dále oceňuji dlouhodobý horizont zkoumání (několik kol šetření). Práce i přes drobné nedostatky tvoří kompaktní, logický celek v oblasti zkoumání specifik sociálního podnikání v ČR.

3

Při obhajobě navrhuji zodpovědět následující otázky:

1. Práce je primárně zaměřena na specifika sociálního podnikání v ČR. Můžete v krátkosti vypíchnout dvě až tři charakteristiky, kterými české sociální podnikání „nezapadá“ do globálně popsaného konceptu?
2. Na s. 73 jste uvedla vlastní úpravu definice sociálního podniku. Jak si představujete v praxi „přiměřenou míru ekonomické soběstačnosti subjektů sociálního podnikání“? Bude ji možno, na základě výsledků Vaší práce nějak vyjádřit? (viz spočítané ukazatele, popř. uveďte jiné, které jsou k problematice relevantnější).
3. Čím si, podle Vaší zkušenosti, vysvětlujete, že „koncept považují za důležitý spíše ženy než muži a obecně lidé starší 47 let“? (viz strana 133)
4. Uvažujete o nějaké aktivní podpoře připravenosti sociálních podniků na měření přínosů?

Na základě podrobného prostudování předložené habilitační práce Ing. Petry Taušl Procházkové, Ph.D. konstatuji, že práce splňuje požadavky kladené na habilitační práce v oboru Podniková ekonomika a management. **Doporučuji proto práci k obhajobě před vědeckou radou Ekonomické fakulty Technické Univerzity v Liberci a v případě úspěšné obhajoby udělení vědeckopedagogické hodnosti „docent“ v oboru Podniková ekonomika a management.**

Karviná, 27. července 2018

doc. Ing. Jarmila Šebestová, Ph.D.

POSUDEK HABILITAČNÍ PRÁCE

Téma: Specifika sociálního podnikání v kontextu českého prostředí

Autorka: Ing. Petra Taušl Procházková, Ph.D.

Oponent: prof. Ing. Vojtěch Koráb, Dr., MBA, Fakulta podnikatelská, Vysoké učení technické v Brně

Habilitační práce obsahuje 229 stran textu a 42 stran příloh.

Téma habilitační práce je v současné době velice aktuální. Problematika sociálních podniků je v zemích střední a východní Evropy v komplexním pohledu poměrně málo zpracována, a to jak teoretické, tak i ve výzkumné oblasti.

1. Stanovení cílů a míra jejich naplnění

Habilitantka si v habilitační práci stanovila mimo hlavního cíle, kterým je: „*Diskutovat problematiku a klíčové aspekty sociálního podnikání, jak po stránce teoretické, tak po stránce empirické, a přispět tak k hlubšímu poznání této oblasti*“, také šest dílčích cílů pro teoretickou část a sedm dílčích cílů pro empirickou část. Hlavní cíl je postaven poměrně široce, habilitantka chce diskutovat problematiku sociálního podnikání v kontextu České republiky. Pokud to nemá být eklektický přístup, je třeba položit otázku: **Jaké jsou metriky pro tuto diskusi?** Rozsah zkoumání je poměrně široký, ne všechny výzkumy zařazené do této habilitační práce jsou zpracovány ve stejné kvalitě.

Habilitantka rozděluje svoji práci na tři oblasti: Téma 1 - Sociální podnikání obecně, Téma – 2 Sociální podniky v České republice a Téma – 3 Přínos sociálních podniků. Pro tato tři základní témata jsou stanoveny výzkumné otázky: Téma 1 – tři hlavní výzkumné otázky a deset podružných otázek, Téma 2 – dvě hlavní a sedm podružných otázek a Téma 3 – jedna hlavní a dvě podružné otázky. Při tomto počtu výzkumných a podružných otázek (19 podružných) je možné si položit otázku: **Jaká je validita odpovědí? Jak validní jsou tyto odpovědi pro celou Českou republiku?** Podotýkám, že se v závěru habilitační práce, habilitantka souhrnně naplněním výzkumných otázek nezabývala. Odpovědi jsou rozptýleny v jednotlivých dílčích kapitolách.

Na základě prostudování habilitační práce a posouzení všech jejích částí však mohu konstatovat, že jak hlavní cíl, tak i dílčí cíle pro obě oblasti byly splněny.

2. Vhodnost použitých metod, metodologie

Habilitantka zpracování empirické části habilitační práce rozdělila do dvou fází, pre-empirické a empirické. To vše nazývá jako model výzkumu (obr. 1, str. 24). Nejedná se však ani o modelování, ani o model. Jedná se spíše o základní, či zjednodušené konceptuální schéma celého výzkumu, které uvádí základní čtyři etapy v pre-empirické a v empirické části. *Vzhledem k celkové rozsáhlosti práce a velmi širokému záběru by bylo vhodné vypracovat detailnější konceptuální schéma celé habilitační práce.* Vzhledem k počtu výzkumných

otázek by to bylo velmi přínosné pro orientaci v celé práci. ***Nízká kompaktnost a chybějící detailní konceptuální schéma je pravděpodobně největší slabina celé habilitační práce.***

Z hlediska metodologického použila habilitantka ve své habilitační statistický přístup zpracování dat z několika dotazníkových šetření. Pro dotazníkové šetření veřejnost a sociální podnikání vybrala habilitantka do výběrového souboru 602 respondentů. ***V práci se nic nehovoří o distribuci prvků v základním souboru a potažmo též o jejich naplnění ve výběrovém souboru. To vede hned k několika otázkám: jaká je statistická chyba šetření a je platnost výzkumu stejná pro všechny struktury respondentů uvedené ve výběrovém souboru? Nejedná se u některé části o extremalitu?*** Nicméně, je třeba konstatovat, že kvalita statistického zpracování je vysoká. K výběru jednotlivých statistických metod nemám vážnější připomínky.

Druhé dotazníkové šetření se týkalo sociálních podniků v českém prostředí. Bylo osloveno 220 sociálních podniků, ve výběrovém souboru se objevilo 51 sociálních podniků. Reprezentativnost opět není stanovena. Jsou zastoupeny vybrané kraje a je pokryto 18 hlavních činností podniků. ***Zde se opět nic nehovoří o distribuci prvků v základním souboru a potažmo též o jejich naplnění ve výběrovém souboru. Otázky jsou stejné jako u předešlého dotazníkového šetření: jaká je statistická chyba šetření a je platnost výzkumu stejná pro všechny kraje ČR a hlavní činnosti podniků uvedené ve výběrovém souboru? Nejedná se u některé části o extremalitu?*** I zde nemám k výběru jednotlivých statistických metod vážnější připomínky.

Za sporné z hlediska validity výstupů je možné považovat srovnání výsledků dotazníkových šetření provedených v letech 2013 až 2018. Počet sociálních podniků ve výběrovém souboru pro jednotlivá šetření značně kolísal. Zde se naskytá otázka: ***Co je možné prohlásit o validitě těchto srovnávacích výzkumů ve vztahu k ČR a k dynamice sociálních podniků od roku 2013 až 2018?***

Metodou Delphi realizovala habilitantka výzkum v oblasti pohledu odborné veřejnosti na problematiku sociálních podniků. Proti výběru nic nenamítám, ale ptám se: ***Proč byla vybrána právě metoda Delphi?***

Kapitola 11. týkající se přínosu sociálních podniků a využívající input-output analýzu je možné považovat jako doplňující. Nemám k ní další připomínky a považuji ji za dobrý základ pro budoucí výzkumy.

Na základě výše zmíněného považuji empirickou část habilitační práce za kvalitní. A to i vzhledem ke kritice rozdílné kvality jednotlivých dílčích výzkumů. Použité metody považuji za vhodné.

3. Zhodnocení poznatkové báze

Habilitantka zavedla základní definiční vztahy k sociální ekonomice (ka. 4), sociálnímu podnikání (kap. 5) a měření přínosu sociálního podnikání (kap. 6). Tato část je vypracována kvalitně a nemám k ní připomínky.

Habilitantka také provedla velmi kvalitní rešeršní práci, zvláště vědeckých časopiseckých zdrojů (kap. 7). Velmi kvalitně je provedena část obsahové analýzy publikační aktivity v oblasti sociálního podnikání. Na základě uvedeného mohu konstatovat, že byl kvalitně stanoven stav vědeckého poznání v předmětné oblasti.

4. Vědecký přínos a originalita práce

Habilitační práce paní Ing. Petry Taušl Procházkové, Ph.D. je originální. Posouvá stav poznání v oblasti sociálních podniků v České republice o hodný kus cesty kupředu. Vědecké výsledky jednotlivých částí jsou publikovatelné ve vědeckých časopisech.

5. Aplikační přínosy práce pro praxi

Sociální podniky pokrývají důležitou část malých a středních podniků nejen v České republice, v jednotlivých zemích Evropské unie i jinde ve světě. Jejich význam pro národní ekonomiky je značný a úloha nezastupitelná.

Výsledky habilitační práce jsou aplikovatelné v podnikatelské praxi.

Věřím, že výsledky budou uplatněny i ve výuce na domovské fakultě habilitantky.

6. Formální a grafická stránka práce

Habilitační práce je napsána v akademickém stylu běžném v univerzitním prostředí ČR. Práce je napsána kvalitně s minimem chyb a překlepů. Práce obsahuje 241 literárních zdrojů. Tyto jsou v textu i náležitě citovány.

7. Otázky pro autorku při obhajobě práce

Doporučuji, aby habilitantka reagovala při obhajobě na následující dotazy:

- 1. Jaké jsou metriky pro tuto diskusi sociálního podnikání uvedenou v hlavním cíli habilitační práce?**
- 2. Jaká je validita odpovědí na 19 podružných otázek? Jak validní jsou tyto odpovědi pro celou Českou republiku?**
- 3. Proč nebylo, vzhledem k rozsahu problému, vypracováno detailní konceptuální schéma?**
- 4. Jaká je statistická chyba šetření a je platnost výzkumu stejná pro všechny struktury respondentů uvedené ve výběrovém souboru u výzkumu veřejnost a sociální podnikání a sociální podniky?**
- 5. Co je možné prohlásit o validitě srovnávacích výzkumů ve vztahu k ČR a k dynamice sociálních podniků od roku 2013 až 2018?**
- 6. Proč byla vybrána právě metoda Delphi pro zkoumání odborné veřejnosti?**

8. Závěrečné doporučení

Habilitantka naplnila cíle stanovené v habilitační práci. Na základě zhodnocení habilitační práce, s respektováním její celkové kvality i s přihlédnutím k dílčím připomínkám

doporučuji

habilitační práci paní Ing. Petry Taušl Procházkové, Ph.D. k obhajobě před vědeckou radou Ekonomické fakulty TUL a po eventuální úspěšné obhajobě doporučuji udělit paní Ing. Petře Taušl Procházkové, Ph.D. akademický titul **docentka**, ve zkratce Doc.

V Brně dne 3. 8. 2018

Prof. Ing. Vojtěch Koráb, Dr., MBA

Oponentní posudek habilitační práce

Autorka: Ing. Petra Taušl Procházková, Ph.D.

Název práce: Specifika sociálního podnikání v kontextu českého prostředí

Oponentka: doc. Ing. Dana Martinovičová, Ph.D., Emin zámek, příspěvková organizace

Předložená habilitační práce autorky Ing. Petry Taušl Procházkové, Ph.D. je zaměřena na problematiku sociálního podnikání jako podnikatelské aktivity, která prospívá společnosti a životnímu prostředí. V českém prostředí se zkoumané oblasti v tomto rozsahu zatím nevěnovala patřičná pozornost, habilitační práce je tak vysoce aktuální a perspektivní, a to z pohledu teoretického i aplikačního.

Habilitační práce (229 s.) se tematicky člení na třináct na sebe logicky navazujících částí a tvoří uspořádaný celek s vhodným jazykovým projevem, stylizací a vypovídací schopností. Kapitoly 1 až 11 tvoří základ celého spisu. Součástí habilitační práce je resumé, summary a seznam informačních zdrojů (241 titulů). Habilitační spis dále obsahuje devět příloh, které vhodně doplňují celou stat'.

Úvodní kapitoly 1 až 3 (s. 21 – 28) prezentují vymezený cíl, metodický postup a model výzkumu habilitační práce.

Formulovaný hlavní cíl habilitační práce (s. 21) cituji „... *diskutovat problematiku a klíčové aspekty sociálního podnikání, jak po stránce teoretické, tak empirické, a přispět tak k hlubšímu poznání této oblasti.*“ považuji za velmi široký a současně poměrně vágní. Pod tímto cílem je skutečně možné si představit cokoli, což autorka také dokládá přehledem dílčích teoretických cílů (v počtu šest) a také přehledem dílčích empirických cílů (v počtu sedm). Za pozitivní aspekt je možné považovat snahu autorky zkoumanou oblast pojmut komplexně resp. rádoby ze všech možných úhlů pohledu. Negativní aspekt však tato autorčina snaha přináší ve znepráhlednění důležitých informací, poznatků či výsledků, které jsou pro tuto práci (autorčino zkoumání) zásadní. Za příliš vhodnou také nepovažuji formulaci některých dílčích cílů habilitační práce, protože například analýza představuje spíše prostředek než cíl. Hlavní cíl habilitační práce i cíle dílčí považuji za splněné, i když v různé míře kvality.

Metodickému postupu habilitační práce autorka věnuje pouze jednu stranu textu, kde se omezila na výčet základních metod vědecké práce s určením, v jaké části habilitačního spisu jsou použity. Dále autorka uvádí, že další vybrané postupy jsou případně podrobněji popsány u příslušných kapitol, které se zabývají jednotlivými dílčími cíli. Tento přístup k metodice habilitační práce není zcela vhodný. Popis jednotlivých vybraných metod v příslušných kapitolách považuji za rušící moment, a to opět v kontextu možné ztráty kontinuity textu.

Model výzkumu (nikoli modelování či model) je pak autorkou prezentován jako jakýsi koncept výzkumu, jehož základ je tvořen třemi tématy výzkumu (Téma 1 – Sociální podnikání obecně; Téma 2 – Sociální podniky v České republice; Téma 3 – Přínos sociálních podniků), v nichž je kladen důraz na výzkumné otázky. Pro každé téma výzkumu jsou stanoveny obecné výzkumné otázky (v počtu šest), ty jsou pak dále členěny na specifické výzkumné otázky (v počtu devatenáct), přičemž jejich značné množství znesnadňuje orientaci v dalších částech habilitační práce.

Za teoretický vstup do zkoumané problematiky sociálního podnikání lze považovat kapitolu 4 (s. 29 – 41) a kapitolu 5 (s. 42 – 73), kde autorka teoreticky zpracovává oblasti týkající se sociální ekonomiky a sociálního podnikání. Pozitivním aspektem tohoto teoretického zázemí habilitační práce je vytvoření velmi dobrého orientačního textu, jež může být základem či inspirací pro další výzkumné a publikační aktivity autorky nebo pro pedagogické účely.

Stěžejními částmi habilitační práce, a to jak z hlediska obsahu, tak i rozsahu, jsou kapitoly 6 až 11, které prezentují tvůrčí snažení autorky, která zde jednoznačně prokázala svůj dlouhodobý výzkumný zájem o problematiku sociálního podnikání.

Kapitola 6 (s. 74 – 87) předloženého habilitačního spisu je věnována měření přínosu sociálního podnikání, přičemž kapitola 11 (s. 188 – 203) tuto rozšiřuje o autorčin vlastní návrh přístupu, a to s využitím input – output analýzy. Obě kapitoly vhodně doplňují celý text habilitačního spisu.

Kapitola 7 (s. 88 – 114) se zabývá systematickou literární rešerší, není však zřejmé, čím tato kapitola resp. její informace a poznatky přispívají k relevantním výsledkům habilitační práce a k naplnění jejího hlavního cíle. Svým obsahem pak text kapitoly 7 patří spíše do teoretického zázemí předložené habilitační práce a tedy jeho provázání s kapitolou 4 a kapitolou 5.

V kapitole 8 (s. 115 – 134) a v kapitole 9 (s. 135 – 169) bylo jako technika sběru dat zvoleno dotazníkové šetření. V rámci dotazníkové šetření veřejnost a sociální podnikání (kapitola 8) bylo autorkou vybráno 602 respondentů, není však zřejmé, jaká kritéria byla pro jejich výběr použita. Pro získání informací týkajících se sociálních podniků v České republice bylo prostřednictvím dotazníkového šetření osloveno 220 sociálních podniků, přičemž v reprezentativním vzorku se pak objevilo těchto podniků pouze 51 (návratnost 23 %). Je tedy nutné si položit otázku „Jaká je

vypovídací schopnost získaných výsledků?“ Další důležitou otázkou je, zda lze považovat za korektní srovnání výsledků dotazníkových šetření provedených v letech 2013 až 2018. Důvodem je poměrně rozdílný počet sociálních podniků v reprezentativních vzorcích v daných dotazníkových šetřeních. Pro zpracování informací získaných dotazníkovými šetřeními byly využity statistické metody, k jejichž výběru nemám zásadní připomínky.

Pohledu odborné veřejnosti na problematiku sociálního podnikání a měření jejího přínosu se autorka věnuje v kapitole 10 (s. 170 – 187), přičemž jako techniku sběru dat zvolila metodu Delphi. Tento přístup považuji za zajímavý a kontextově tak doplňuje empirickou část habilitační práce.

Poslední textovou částí habilitační práce je Závěr (s. 204 – 210), kde autorka shrnuje a komentuje získané poznatky a výsledky, a dále vymezuje svůj přínos pro zkoumaný obor z hlediska teoretického, empirického a pedagogického.

Z hlediska výše uvedeného zhodnocení habilitační práce a v kontextu zmíněných připomínek a výhrad považuji za nutné konstatovat, že kladem habilitační práce je jistě využití značného množství statistických metod pro zpracování získaných dat. Je však otázkou, zda výsledky získané pomocí těchto metod jsou k něčemu skutečně využity. Nejde jen o to data získat a zpracovat, ale také ze získaných výsledků vyvodit relevantní závěry, správně je interpretovat, a pak tyto využít pro možné návrhy budoucích řešení, opatření či doporučení, a to nejen na úrovni aplikační (opatření resp. doporučení vhodná například pro management sociálních podniků jako příjemců výsledků habilitační práce), ale také na úrovni vědecké jako přínos pro zkoumaný obor. A právě tento přístup není z mého pohledu v habilitační práci v dostatečné míře aplikován.

Habilitační práce je psána srozumitelně, přehledně, má velmi dobrou grafickou úroveň a poměrně bohatý poznámkový aparát. Text je doplněn řadou tabulek a obrázků, což vhodným způsobem dokresluje celou habilitační práci. Použité informační zdroje co do rozsahu i počtu citovaných autorů odpovídají charakteru habilitační práce.

V rámci rozpravy k habilitační práci prosím autorku, aby se vyjádřila k výše uvedeným připomínkám a výhradám a dále zaujala stanovisko k následujícím dotazům:

1. V oblasti sociálního podnikání je jednou z významných zájmových skupin skupina znevýhodněných osob. Jaké přínosy resp. vliv má tedy pro tuto skupinu osob zaměstnání v sociálním podniku?
2. Na s. 209 jsou uvedeny teoretické přínosy habilitační práce, a to cituji „... včetně vlastních doporučení.“ O jaká doporučení se jedná, komu jsou určena a v čem jsou specifická oproti stávajícímu stavu poznání?

3. V rámci přínosů habilitační práce v oblasti empirické (s. 209) cituji: „Lze konstatovat, že zjištění prezentovaná v této části práce mohou být přínosná nejen pro zástupce veřejné správy, organizací podporující tuto oblast a dalších činitelů z řad podpůrného mechanismu, ale i pro samotné sociální podniky či veřejnost.“ O jaká zjištění se jedná a jaký přínos představují pro jednotlivé uvedené zájmové skupiny?

Závěrečné zhodnocení habilitační práce

Na základě řádného prostudování předložené habilitační práce a současně i přes výše uvedené připomínky a výhrady považuji práci za velmi zdařilou. Celý text habilitační práce svědčí o autorčině systematickém přístupu ke zkoumané problematice. Jednoznačně je možné konstatovat, že se jedná o práci originální, která přináší nové vědecké poznatky a posouvá tak současný stav poznání v oblasti sociálního podnikání v českém prostředí značnou měrou dopředu. Problematika zkoumaná v habilitační práci je aktuální a perspektivní, a práce je tak přínosem pro zkoumaný obor a rozhodně je příslibem pro další vědeckou činnost autorky.

Habilitační práce splňuje požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Podniková ekonomika a management, a proto **doporučuji** práci k obhajobě před vědeckou radou Ekonomické fakulty Technické univerzity v Liberci. Po splnění všech dalších požadovaných náležitostí doporučuji, aby byla Ing. Petře Taušl Procházkové, Ph.D. udělena vědeckopedagogická hodnost „docent“.

V Šanově, 16. 8. 2018

doc. Ing. Dana Martinovičová, Ph.D.

ředitelka organizace

Emin zámek, příspěvková organizace

Šanov 275, 671 67 Hrušovany nad Jevišovkou